

ÇOCUK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

E - BÜLTEN

SAYI:4

OCAK-HAZİRAN

www.ailevecalisma.gov.tr

e-bülten 2020

T.C. Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı
Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Önsöz

Uzm. Dr. Orhan KOÇ
Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü

İki bin yirmi yılının ilk günlerinden itibaren Dünya genelinde gündemin başrolünü oluşturan COVID-19 salgını pek çok alanda yeni düzenlemeyi de beraberinde getirdi. Ülkemizde ilk vakanın görülmesinden önce Genel Müdürlüğümüzce yürütülen çalışmalarda ve alınan önlemlerde de çocuklarımızın hem fiziksel hem de psikolojik sağlıklarını koruma ilkesi merkeze alındı.

Genel Müdürlüğümüz bünyesinde kurulan "Kriz Ekibi" tarafından aile odaklı hizmetlerden yararlanan çocuklarımız ile bağlı kuruluşlarımızdan hizmet alan çocuklarımıza yönelik alınması gereken tedbir amaçlı idari ve sağlık önlemlerini, küresel gelişmeleri ve ulusal ihtiyaçları da takip ederek, belirledik ve İl Müdürlüklerimizle koordineli bir şekilde çalıştık. Bu doğrultuda her ilimizde sadece çocuklarımıza yönelik İl Kriz Ekipleri oluşturularak, 282 acil irtibat görevlisi, 217 acil sağlık görevlisi, 257 acil karantina/izole birimi belirlendi.

Gerek COVID-19 salgını öncesinde gerekse salgın sırasında yapılan çalışmalar sürdürülürken, hizmetlerimizde esas olan, hizmet verdiğimiz kesimin hayatlarını mümkün olduğu ölçüde normal seyrinde sürdürmelerine olanak sağlamak oldu. Salgın sürecinde yalnızca sosyal hizmet modellerimizden yararlanan çocuklarımızı değil ülkemizin bütün çocuklarını gözeterek çalışmalarımızı sürdürdük. Normalleşme sürecine yönelik çalışmalarımızı da Cumhurbaşkanlığımızca belirlenen hususlar çerçevesinde, titizlikle sürdürmeye devam ediyoruz. Bu çerçevede 09.01.2020 tarihinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde gerçekleştirilmiş olan "Devlet Korumasından Yararlanmış Gençlerimizin Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Yerleştirilmesi Töreni" 1.147 gencimizin kendi tercihleri doğrultusunda istihdam edilmelerine olanak sağladı.

İnsanoğlunun sosyal hayatının başlangıcı ve beşiği sayılan ailenin, çocuk koruma hizmetlerimizin de her zaman odağı olmasından hareketle, Bakanlığımızca 25-26 Şubat 2020 tarihlerinde alan uzmanları, profesyoneller, farklı sektörlerin temsilcileri, sivil toplum kuruluşları, koruyucu aileler ve koruyucu aile yanında yetişmiş gençlerimizin katılımı ile "Koruyucu Aile Temelli Çocuk Koruma Sistemi Çalıştayı" gerçekleştirildi. Çalıştay kapsamında Sn. Emine ERDOĞAN hanımefendi; Vali ve Vali eşleri ile birlikte Bakanımız Sn. Zehra Zümrüt SELÇUK ve beraberindeki koruyucu ailelerimizi Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde ağırladılar.

Çocuklarımızı çevrimiçi mecralar, dijital oyunlar ve sosyal medya üzerinden maruz kalabilecekleri her türlü tehlikeden korumak amacıyla Genel Müdürlüğümüz bünyesinde oluşturulan "Sosyal Medya Çalışma Grubu" tarafından yürütülen çalışmalarda son 6 aylık dönemde 795 zararlı içeriğe müdahale edilerek erişim engeli tesis edildi.

Köklü kültürümüzün, doğaları gereği korunma ihtiyacı duyan ve her daim 23 Nisan ruhunu yansıtan çocuklarımıza verdiği öneme istinaden, geçmişten günümüze çocuğa verilen hizmetleri tek bir belgede derleyen bir “Çocuk Bülteni” yayınlandı. Kuruluşlarımızda 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı etkinlikleri COVID-19 tedbirlerine riayet edilerek kutlandı.

“Ailelere ve Çocuklara Evde Oynanacak Oyun Önerileri” hazırlanarak, çocuklarımızın kuruluşta daha iyi zaman geçirmeleri amacıyla dijital platformlar üzerinden keyifli vakitler geçireceği etkinlikler düzenlendi. Salgınla mücadele kapsamında Kriz Ekibinde yer alan uzmanlar tarafından ülkemiz çocuklarına yönelik “Ebeveynler ve Çocukların Bakımından Sorumlu Kişiler İçin Rehber” hazırlandı.

Küresel ölçekli bir kriz durumuyla karşılaşıldığında çocukların mevcut potansiyellerini nasıl harekete geçirebildikleri, toplumsal mücadelede nasıl rol alabildiklerini de görme fırsatı sunan koronavirüs sürecinde özellikle kuruluş bakımında kalan çocuklarımızın sağlık çalışanlarına maske dikmeleri, uzaktan eğitimlerine düzenli olarak devam etmeleri, atölye çalışmalarında yer almaları, Genel Müdürlüğümüzce düzenlenen online turnuvalara katılım sağlamaları, ulusal ölçekte ses getiren “Biz Bize Yeteriz Türkiyem” kampanyasına harçlıklarıyla destek olmaları bu süreçte bizlere çocuklarımızın psikolojik sağlıklarının korunmasına ve krizle baş etme becerileri edinmelerine yönelik yapılan çalışmaların etkili olduğunu gösterdi.

Ramazan ayı ile birlikte çocuklarımız manevi değerlerimiz ve geleneklerimizin canlı tutulması için pek çok etkinlik yaptı. Evlerimizde çocukların çizim ve anlatımlarıyla Ramazan ayının anlam ve önemini içeren “Ramazan Köşesi” hazırlandı. İl Müftülükleri tarafından görevlendirilen Değerler Eğitimi öğretmenleri tarafından canlı bağlantılar sağlanarak değerler eğitimine devam edildi.

Genel Müdürlüğümüzce sosyal hizmet modellerinden reşit olarak ayrılmış olup istihdam bekleyen, çeşitli nedenlerle istihdam edilememiş veya COVID-19 salgınından kaynaklanan nedenlerle bu dönemde ihtiyaç sahibi olan gençlerimizin desteklenmesi amacıyla sosyal koruma çalışması hayata geçirildi.

Huzurlarınıza sunduğumuz 2020 yılının en hassas döneminde çocuk alanında yürütülen çalışmalarımızı konu alan bu bülten vesilesiyle, çocuklarımızı koronavirüs salgınından korumak için aldığımız tedbirleri çocuğun üstün yararını gözeterek, bilim kurulunun ilkeleri doğrultusunda sahada uygulayan, kendilerini görevlerine adanmış çalışma arkadaşlarımızla gurur duyduğumuzu belirtmek isterim. Personelimizin mesai kavramı gözetmeksizin, özverili şekilde gece gündüz görevlerinin başından ayrılmadan çocuklarımıza güven telkin ederek yürüttükleri hizmetler asla unutulmayacaktır.

Toplum olarak sargınlık, birlik olma ve birlikte hareket edebilme gibi güçlü yönlerimizi bir kez daha kanıtlıyor olduğumuz bu dönemde de kadim medeniyetimiz boyunca her daim biricik emanetimiz olmuş çocuklarımız için çalışmaya devam etmekteyiz.

Uzman Dr. Orhan KOÇ

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürü

İÇİNDEKİLER

Atama Töreni	1
İngilizce Web Sayfamız Yayında	2
Koruyucu Aile Temelli Çocuk Koruma Sistemi Çalıştayı	3
Çocuk Vizyon Belgesi Bölge Çalıştayları	4
Sosyal Medya Çalışmaları	5
Nesiller Buluşuyor Projesi	6
Rol Model Projesi	6
Okul Destek Projesi	7
Ekranla Değil, Akranla Büyüsün Çocuklar	7
Çocuk Destek Gelişim ve Eğitim Programı (ÇODEP)	8
23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı	9
"Çocuk Dostu" Kitap Listemize, Ailelerimiz de Katkıda Bulunabiliyor	11
"Müzeler ve Çocuk Tiyatrolarının Linkleri Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Web Sayfasında Yayımlandı"	12
COVID-19 Tedbirleri	13
COVID-19 Rehberi	15
Rehberler	15
Sosyal Koruma Kalkanı	16
Çocuklarımızın Renkli Ramazan Etkinlikleri	17
Koruyucu Aile Hizmetimiz Ülke Modelleriyle Karşılaştırmalı Olarak Ele Alındı	18
Çocukların Dijital Risklerden Korunmasına Yönelik Eğitimler	19
Uzaktan Eğitim Programı	20
Değerler Eğitimi Temali Gençlik Kampları	21
Çocuk Hakları Komiteleri Çalışmaları	22
Çocuk Hakları Komitelerinin Başarı Öyküleri	24

Atama Töreni

Devlet Korumasındaki Çocuklar İçin
İstihdam Kolaylığı

Sosyal hizmet modellerinden yararlanan çocuklarımızı eğitim hayatlarının her aşamasında desteklerken bakım sonrasında kamu kurum ve kuruluşlarında istihdamlarını sağlamaktayız.

2018 yılında yaptığımız yasal düzenleme ile gençlerimize mühendis, öğretmen, hemşire, avukat, tekniker vb. mezun oldukları alanlara göre atanma imkanı getirdik. Nitekim bu yerleştirme işlemlerinde de gençlerimiz kamu kurumlarımızın ihtiyaçları doğrultusunda talep ettikleri unvanlara yerleştirilmektedir. Aynı yasal düzenleme ile daha önce ataması yapılan **2.250 gencimizin unvan değişikliğinden faydalanması sağlanmıştır**. Ayrıca Özel Sektör İstihdam Teşviki Uygulaması ile **4.403 farklı iş kolunda 4.596 gencimizin istihdamı gerçekleştirilmiştir**.

2014 yılında yaptığımız düzenlemeyle Devlet korumasından yararlanmış gençlerimizin kamu kurumlarına atanmasında kurumsal sınav uygulamasından merkezi yerleştirme usulüne geçildi.

Cumhurbaşkanımız Sn. Recep
Tayyip ERDOĞAN ve Bakanımız
Sn. Zehra Zümrüt SELÇUK devlet
korumasından yararlanan
gençlerimizin atama
törenine katıldı.

Böylece hem kurumlarımızı hem de hak sahibi gençlerimizi çok sayıda sınav yapma/sınav girme mükellefiyetinden kurtardık.

Yaptığımız düzenlemeyle hak sahipliğini kazanmada başvuru süresini 2 yıldan 5 yıla çıkardık. Yerleştirme işlemlerinde sınav prosedürünün beklenmesi sebebiyle ortaya çıkan zaman kaybını önlemek amacıyla hak sahipleri için sınav uygulamasını kaldırdık ve hak sahiplerinin kamu kurumlarına kura yöntemiyle yerleştirilmesi usulünü getirdik.

Yılda bir kez yapılmakta olan Devlet korumasından yararlanmış gençlerimiz için kamu kurumlarına yerleştirmelerini artık yılda 3 kez yapıyoruz.

Devlet Korumasından Yararlanmış Gençlerin Kamu Kurum ve Kuruluşlarına Yerleştirilmesi Töreni **09.01.2020 tarihi saat 13.00 da Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde** gerçekleştirildi. Devlet korumasından yararlanmış **1.147 gencimizin tercihleri doğrultusunda kamu kurum ve kuruluşlarına yerleştirmesi yapıldı.**

İngilizce Web Sayfamız Yayında

Ülkemizdeki çocuk koruma hizmetlerinin Dünya’da tanınırlığı ile ulaşılabilirliğini arttırmak amacıyla “www.ailevecalisma.gov.tr/chgm-en/” URL adresinde Genel Müdürlüğümüz hizmetlerine ilişkin mevzuat, yayın, uygulama, haber ve iletişim bilgilerimizin İngilizce çevirisi yayınlandı.

Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü İngilizce web sayfası yayınlandı. Sitemizde yer alan içeriklerin tamamının İngilizce metin ile yayında olması için çalışmaların devam ettiği web sayfasında ilk olarak öncelikli bilgiler uzman çalışanlar tarafından İngilizceye çevrilerek yayına hazırlandı.

Sitede çocukların gelişimini desteklemek ve risklere karşı bilinçli ve duyarlı nesillerin yetişmesini sağlamak üzere koruyucu ve önleyici hizmetlere ağırlık verildi.

Genel Müdürlüğümüz hizmetlerine ilişkin mevzuat, istatistik, yayın, uygulama, haber ve iletişim bilgilerini içeren internet sitemiz bu hizmet politikası doğrultusunda sürekli olarak güncellenerek geliştiriliyor.

İstatistiklerimiz, sıkça sorulan sorular ve tanımların İngilizce yayınlanması ile ilgili çalışmalar ise devam ediyor.

Koruyucu Aile Temelli Çocuk Koruma Sistemi Çalıştayı

25-26 Şubat 2020 tarihinde Ankara'da gerçekleşen Çalıştay'a alan uzmanları, hukuk, tıp, medya vb. farklı sektör temsilcileri, sivil toplum kuruluşları, koruyucu aileler ve koruyucu aile yanında yetişmiş gençler katıldı. Ülkemizde koruyucu aile uygulamalarının değerlendirilmesi, koruyucu aile hizmet modellerinin geliştirilmesi, izlemi ve destek mekanizmalarının geliştirilmesi konularının değerlendirildiği Çalıştay'da, çalışmalara ilişkin sonuç raporu da yayınlandı.

Sn. Emine Erdoğan; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın düzenlediği Çalıştay kapsamında Bakan Selçuk ve beraberindeki Koruyucu Aileleri Külliye'de ağırladı.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca düzenlenen Çalıştayın ikinci gününde Cumhurbaşkanı Sn. Recep Tayyip Erdoğan'ın eşi Sn. Emine Erdoğan Hanımefendinin ev sahipliğinde Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde gerçekleşen programda, vali eşleri ve koruyucu ailelerle bir araya geldi.

Sn. Emine Erdoğan:

"Projemizin lokomotifi kadın yüreğidir."

Emine Erdoğan Hanımefendi yaptığı konuşmasında: *"Kadınlar fitri özellikleriyle yaraları daha iyi sarıyor ve daha çabuk iyileştiriyorlar. Bakın, koruyucu aile sisteminin bu kadar etkin hale gelmesinde en büyük neden yine kadınlarımızdır. Yani projemizin lokomotifi kadın yüreğidir. Tabi bu süreçte babalığı, yüreği yaralı çocuklarımızdan esirgemeyen beyefendilere de özellikle teşekkür etmek istiyorum. Çocuklarımızı koruyor, bir dağ gibi arkalarında duruyorsunuz. Allah sizlerden razı olsun."* sözlerine yer verdi.

Sn. Emine Erdoğan, sayısı gittikçe artan koruyucu ailelerin, önümüzdeki günlerde katlanarak çoğalacağına olan inancını dile getirerek, Vali eşlerinin gayretinin bu noktada son derece önemli olduğunu vurguladı.

Çocuk Vizyon Belgesi Bölge Çalıştayları

Genel Müdürlüğümüzce koruyucu ve önleyici hizmetlerin yerinde incelenerek ihtiyaç duyulan düzenlemelerin yapılması ve iyi uygulama örneklerinin yaygınlaştırılması ekseninde çocuk vizyon belgesinin hazırlanması amacıyla düzenlenen “Çocuk Vizyon Belgesi Bölge Çalıştayları” başladı.

Bütün illeri kapsayacak şekilde 8 grupta gerçekleştirilmesi planlanan çalıştaylar ile çocuk vizyon belgesinin hazırlanması ve koruyucu önleyici alanda yürütülen hizmet verimliliğinin artırılması hedefleniyor.

Cumhurbaşkanlığı II. 180 gün icraat programında yer alan Çocuk Koruma Sisteminde Koruyucu Önleyici Hizmetlerin Güçlendirilmesi Kapsamında gerçekleştirilecek çalıştayların 1. ve 2.si 2-4 Mart tarihlerinde İzmir ve Adana’da; 3. ve 4.sü 16-18 Mart tarihlerinde Samsun ve Diyarbakır’da eş zamanlı olarak yapıldı. Üç gün süren çalıştayda; çocuk hizmetlerinden sorumlu il müdür yardımcıları, çalışmanın yapılacağı ildeki İl Çocuk Hakları Çocuk Komitesi çocuk temsilcileri, İl Koordinasyon Kurulu üyeleri, akademisyenler ve sivil toplum kuruluşları temsilcileri katıldı.

Ankara, İstanbul, Trabzon ve Van’da yapılacak olan çalıştaylar, COVID-19 nedeniyle fiilen yapılamadı. Çalıştayların yapılamadığı iller ile “Çocuk Koruma Sisteminde Koruyucu Önleyici Hizmetlerin Güçlendirilmesi Kapsamında 7 Bölge Çalıştayı Gerçekleştirilmesi” oturumları, 17-18 Haziran 2020 tarihlerinde 4 oturum şeklinde online olarak gerçekleştirildi.

Çalıştaylarda aşağıda belirtilen konularda Genel Müdürlüğümüz öncelik ve hassasiyetleri aktarılmış, il Müdürlüklerinden katılım sağlayan personelin katkıları alınmış, iyi uygulama örnekleri gündeme alınmış, hizmetlerin etkinliğinin ve verimliliğinin artırılmasına yönelik öneriler paylaşılmıştır. **Çalıştaylarda koruyucu ve önleyici hizmetler alanında değerlendirilen konular şunlardır:**

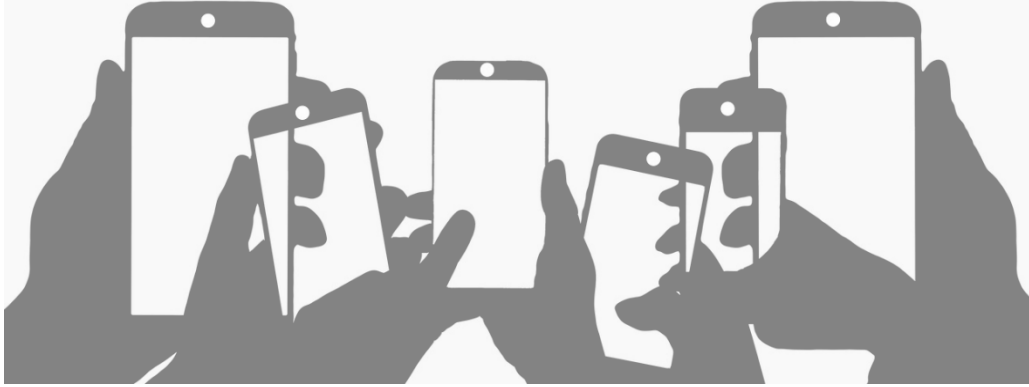
- İl/İlçe Koordinasyon Sekretarya Birimlerinin çalışmaları,
- Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Birimleri (ÇOKİM)’nin çalışmaları,
- Okul Destek Projesi kapsamında yapılan çalışmalar,
- Mobil Çocuk Sosyal Hizmet Birimleri çalışmaları,
- Çocuklar Güvende Programı çalışmaları,
- Sokakta çalışan ve/veya çalıştırılan çocuklarımıza yönelik Mobil Ekiplerin çalışmaları,
- Çocuk Hakları alanında yapılan çalışmalar.

Yapılmış olan online çalıştaylar ve illerin çalıştay konularına ilişkin hazırlayacağı ve daha detaylı değerlendirmelerin yer aldığı yazılı çalışmalar ile söz konusu hizmet alanlarına ilişkin iyi uygulama örnekleri, beklentiler, hedefler, yaşanan sorunlara ilişkin çözüm önerilerinin tespit edilerek hizmetlerin etkinliğinin ve verimliliğinin artırılması hedeflenmektedir.

Sosyal Medya Çalışmaları

Çocukların dijital ortamlar üzerinden karşılaşılabilecekleri risklerin tespit edilmesi ve önleyici çalışmalar yapılması amacıyla Bakanlığımız bünyesinde **“Sosyal Medya Çalışma Grubu”** kurulmuştur.

Sosyal Medya Çalışma Grubu internet ortamında çocukların maruz kaldığı ihmal, istismar gibi olaylara Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumu (BTK) ile Emniyet Genel Müdürlüğü (EGM)'ne bağlı Siber Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı ile işbirliği içerisinde müdahale etmektedir.

Sosyal Medya Çalışma Grubu; içeriğin yanı sıra, sorunun yaşandığı ildeki Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü aracılığıyla çocuklara ve ailelerine sosyal ve psikolojik destek de vermektedir.

2020 Haziran ayı sonu itibarıyla toplam 795 içeriğe müdahalede bulunulmuştur.

Nesiller Buluşuyor Projesi

Çocuk, genç ve yaşlılarımızın zamanlarının nitelikli bir şekilde yapılandırılması, çocuk ve yaşlılarımızın birlikte sosyal yaşama katılımlarının güçlendirilmesi ve tecrübe odaklı öğrenmenin sağlanması amacıyla huzur-evlerimizde seçilen yetişkin gençlerimiz ile koruma ve bakım altındaki çocuklarımızın katılımıyla çeşitli etkinlikler düzenlenmektedir.

Proje kapsamında bugüne kadar 13.514 çocuk ve 13.011 yetişkin bir araya getirilmiştir.

Rol Model Projesi

Kuruluşlarımızda korunma altında bulunan çocukların üretken, topluma yararlı ve sorumluluk duygusuna sahip bireyler olarak yetişmelerinin sağlanması amacı ile çocuklara rol model olabilecek kişilerle bir araya getirilerek kariyer planlama toplantıları, seminerler, söyleşi, münazara, ziyaretler ve benzeri etkinlikler yapılmaktadır.

Proje kapsamında bugüne kadar 58.190 çocuğumuz 3.387 yetişkin ile bir araya getirilmiştir.

Okul Destek Projesi

Sosyal ve Ekonomik Destek (SED) Hizmetinin etkinliğini artırmak, ailelerde çocuk adına bir farkındalık oluşturmak, çocuklara okul dışı zamanlarını kaliteli ve verimli kullanabilecekleri ortam ve imkânlar sunmak amaçlarıyla oluşturulan **Okul Destek Projesi'nden 2020 Haziran ayı itibarıyla toplam 16.208 çocuk faydalandırılmış ve 2020 yılında toplam 502 sosyal, kültürel, bilişsel ve sportif etkinlik düzenlenmiştir.**

Ekranla Değil, Akranla Büyüsün Çocuklar

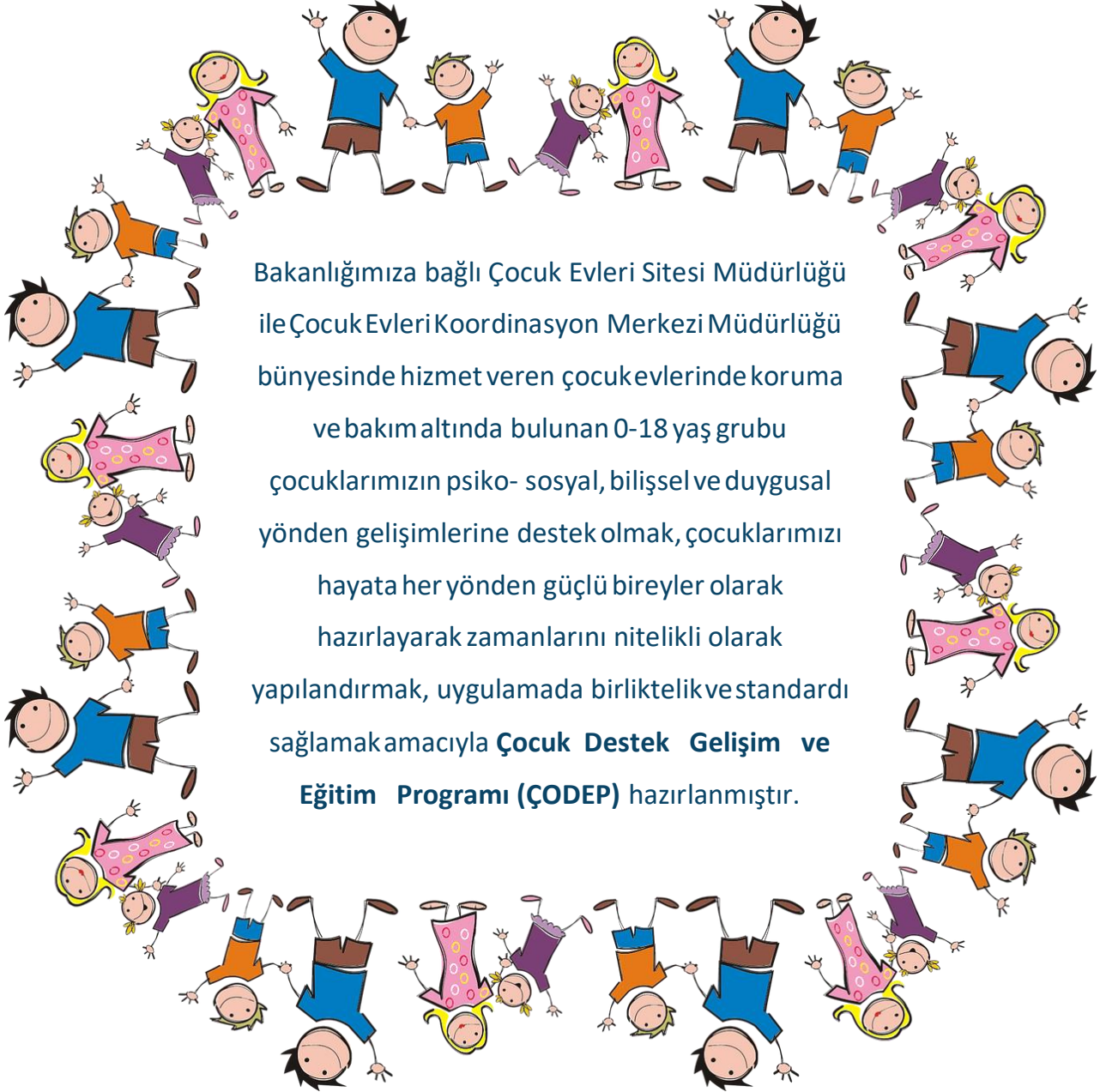

Çocukların dijital ve sosyal medya ortamlarındaki kontrolsüz ve kötü amaçlı yaklaşımlardan korunması, bedensel aktivitelere yönlendirilmesi, ruhsal ve sosyal gelişimlerine destek verilmesi amacıyla Bakanlığımız tarafından **“Ekranla Değil, Akranla Büyüsün Çocuklar”** kampanyası başlatılmıştır.

Tanıtım faaliyetleri, sosyal, kültürel, sanatsal, sportif etkinlikler, çocuklara ve ailelere yönelik eğitim, seminer ve konferans düzenlenmiştir.

Bu kapsamda yapılan faaliyetlerde Haziran ayı sonu itibarıyla 160.880 çocuk ve 17.942 aileye ulaşılmıştır.

Çocuk Destek Gelişim ve Eğitim Programı (ÇODEP)

Bakanlığımıza bağlı Çocuk Evleri Sitesi Müdürlüğü ile Çocuk Evleri Koordinasyon Merkezi Müdürlüğü bünyesinde hizmet veren çocukevlerinde koruma ve bakım altında bulunan 0-18 yaş grubu çocuklarımızın psiko- sosyal, bilişsel ve duygusal yönden gelişimlerine destek olmak, çocuklarımızı hayata her yönden güçlü bireyler olarak hazırlayarak zamanlarını nitelikli olarak yapılandırmak, uygulamada birliktelik ve standardı sağlamak amacıyla **Çocuk Destek Gelişim ve Eğitim Programı (ÇODEP)** hazırlanmıştır.

Programın uygulanmaya başlanabilmesi ve yaygınlaştırılması amacı ile eğitici eğitimleri düzenlenmiştir. **30.03.2020 tarihi itibarıyla programın uygulamasına ve yaygınlaştırılmasına başlanmıştır.**

ÇODEP'in yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir. Bölgesel ve online eğitimler ile program tüm kuruluşlarımızda yaygınlaştırılacaktır.

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

Rabia İlerisoy

10-A

23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı

#HerEvde23Nisan hashtagi ile Bakanlığımızca **23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı** etkinlikleri COVID-19 tedbirlerine riayet edilerek coşkuyla kutlanmıştır.

Köklü kültürümüzün, doğaları gereği korunma ihtiyacı duyan ve her daim **23 Nisan** ruhunu yansıtan çocuklarımıza verdiği öneme istinaden, geçmişten günümüze çocuğa verilen hizmetleri tek bir belgede derleyen bir **Çocuk Bülteni** hazırlanmıştır.

Bültene aşağıdaki adresten ulaşılabilir:

<https://ailevecalisma.gov.tr/chgm/sayfalar/23-nisan-cocuk-bulteni/>

"Çocuk Dostu" Kitap Listemize, Ailelerimiz de Katkıda Bulunabiliyor

Bakanlığımıza bağlı kuruluşlarda korunma ve bakım altında bulunan 0-6 yaş grubu çocuklar için kitaplıklar oluşturmak ve ülke genelinde ailelere rehberlik etmek amacıyla yürütülmekte olan 0-6 Yaş Aralığındaki Çocuklar İçin Uygun İçerikli Kitap Listeleri Oluşturulması Projesi kapsamında Haziran ayı sonu itibarıyla **1040 kitap incelenmiş ve 427 çocuk dostu kitap** Bakanlık web sitesinde listeye eklenmiştir.

Çocuk Dostu Eserler Listesi; çocuk dostu eserlerin desteklenmesi ve zararlı içeriklerle mücadele edilmesi amacıyla, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın kamuoyuyla paylaştığı "**100 Günlük İcraat Programı**" kapsamında gerçekleştirilmeye başlanmıştır.

0-6 yaş grubu çocuklarımız için zararlı içerik bulundurmayan ve çocuk gelişimine olumlu katkı sağlayacağı değerlendirilen kitaplar, üniversitelerden alınan görüşler doğrultusunda oluşturulan şu kriterlere göre belirleniyor:

- Evrensel ahlak kuralları ve milli-manevi değerler,
- Ayrımcılığı teşvik eden düşmanca anlatımların ve görsellerin kullanılıp kullanmadığı,
- Kitabın kurgusunda şiddet içeren ya da şiddeti bir çözüm yolu olarak gösteren bir içeriğin bulunup bulunmadığı,
- Kitabın müstehcenlik ve cinsel istismar alanında bir husus içerip içermediği,
- Hırsızlık, yalan söyleme, kötü söz gibi olumsuz davranış modellerinin kitapta ne şekilde ele alındığı,

- Türkçenin doğru kullanımı ve dil bilgisi kuralları

Listeye yeni eklenen bazı kitaplar şöyle; **Bir Kudüs Masalı, Taş Masallar, Mutlu Suaygırı, Hortumuma Çörek Kaçtı!, Bir Çizgi, Bir Renk, Bir Ses, Ben Bir Çiftçiyim, Beklenmedik Misafir, Canım Arkadaşlarım...**

Değerlendirilen kitap listesine ve değerlendirme kriterlerine aşağıdaki linkten erişim sağlanabilir:

www.ailevecalisma.gov.tr/chgm/sayfalar/cocuk-dostu-kitap-listesi/

Kitapları Birlikte Seçelim

Anne ve babalar 0-6 yaş grubundaki çocuklarımıza uygun olduğunu düşündükleri kitap isimlerini aşağıdaki e-posta adresine ileterek Çocuk Dostu Eserler Listesine katkıda bulunabilirler.

E-posta:

cocukkitabi@ailevecalisma.gov.tr

“Müzeler ve Çocuk Tiyatrolarının Linkleri Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü Web Sayfasında Yayımlandı”

COVID-19 nedeniyle evde geçirilen vakti çocuklar için keyifli ve verimli hale getirmek amacıyla kültür, sanat ve tarih müzeleri ile çocuk tiyatrolarının linkleri web sayfamızda derlendi.

Sitede çocuklarımızın eğitim hayatlarına katkı sağlamak, evlerde sıkılmadan hoş vakit geçimlerine imkân vermek amacıyla ülkemizdeki müzelerin sanal olarak gezilebileceği, çocuk tiyatrolarının seyredilebileceği linklerin bir arada bulunması ile online müze ve tiyatroların, çocuklarımıza eğitici ve eğlenceli aktivite fırsatı sunulması hedeflenmektedir.

Kültür sanat tarihinin en önemli eserlerinin sergilendiği müzeler ile, tiyatroların yer aldığı web sayfasında çeşitli illerdeki Devlet Tiyatrolarının sahnelediği oyunlara online ve ücretsiz olarak ulaşılabilir. Sanal olarak gezilebilecek adreslere Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzün web sayfasındaki “**Çocuklar İçin Online Kültür, Sanat, Bilgi**” başlığından ulaşılabilir.

Online Çocuk Tiyatroları

Online seyredilebilecek bazı oyunlar; İstanbul Devlet Tiyatrosu'ndan “**Turta Girmemiş Orman**”, Ankara Devlet Tiyatrosu'ndan “**Tembel Memiş**”, Diyarbakır Devlet Tiyatrosu'ndan “**Çizmeli Kedi**”, Erzurum Devlet Tiyatrosu'ndan “**Dünyanın Eski Zamanlarında**”, İzmir Devlet Tiyatrosu'ndan “**Eşek Kulaklı Kral Midas**”, Ankara Devlet Tiyatrosu'ndan “**Papağan Kaçtı**”, Bursa Devlet Tiyatrosu'ndan “**Sinco Akıllı Sincap**” ve Van Devlet Tiyatrosu'ndan “**Mikrobik ile Gribik**” ...

Online Müzeler

Web sayfasında linkleri paylaşılan bazı müzeler: Anadolu Medeniyetler Müzesi (Ankara), Cumhuriyet Müzesi (Ankara), Etnoğrafya Müzesi (Ankara), Kurtuluş Savaşı Müzesi (Ankara), Antalya Müzesi (Antalya), Troya Müzesi (Çanakkale), Boğazköy Müzesi (Çorum), Arkeoloji Müzesi (Gaziantep), Zeugma Müzesi (Gaziantep), Efes Müzesi (İzmir), Gazi Müzesi (Samsun), Göbeklitepe Örenyeri (Şanlıurfa), Adana Müzesi (Adana), Arkeoloji Müzesi (Hatay)...

COVID-19 Tedbirleri

Ülkemizde ilk koronavirüs vakası görülmesi ile birlikte Bakanlık merkezde kriz masası oluşturulmuş, çocuk bakım kuruluşlarımızda alınabilecek her türlü tedbir geciktirilmeksizin hayata geçirilmiştir. Bu doğrultuda Sağlık Bakanlığı tarafından yayınlanan bilgilendirme dokümanlarının tamamı çocuk bakım kuruluşlarımız ile paylaşılmış, koronavirüs kapsamında çocuklarımıza, çalışanlarımıza ve tesislerimize yönelik önleyici tedbirler ile temizlik ve hijyen malzemeleri, koruyucu ekipman ve buna benzer lojistik desteklere ilişkin tedbirler ivedilikle alınmıştır.

- Her ilimizde sadece çocuklarımıza yönelik İl Kriz Ekipleri oluşturulmuş, 282 acil irtibat görevlisi, 217 acil sağlık görevlisi, 257 acil karantina/izole birimi belirlenmiştir.
- Çocukların yakınlarına izinli verilmesi uygulaması durdurularak mücbir sebepler hariç ziyaretçi kısıtlaması getirildi.
- Çocuklarımıza 6 saatte bir ateş vb. bulgu takibi yapıldı ve tesislerimiz periyodik ilaçlandı.
- Korunma altında olup kronik hastalığı bulunan çocuklar için ek tedbirler hayata geçirildi.
- Çocukların desteklenmesi amacıyla **"Ebeveynler ve Çocukların Bakımından Sorumlu Kişiler İçin Rehber"** hazırlandı.
- Çocukların evde etkin zaman geçirmesi için web sitemizde çocuk portalı oluşturuldu.
- Koronavirüs Normalleşme Eylem Planı hazırlandı.
- 1 Haziran'da Özel Kreş Gündüz Bakımevleri ile Özel Çocuk Kulüplerini hizmete açıldı.
- Bakanlığımızın ilk normalleşme tedbirleri çocuk hizmetleri alanına yönelik olarak hayata geçirildi.
- Normalleşme Rehberi yayınlandı.

Ailelere ve Çocuklara Evde Oynanacak Oyun Önerileri

Çocuklarımızın evde geçirecekleri vakitleri daha nitelikli ve eğlenceli hale getirmeleri için tavsiye oyun önerileri hazırlanmıştır. Bu oyunlar; Üçgen Peynir Dilimleri, Hacı Yatmaz, Pazara Gittim, İsim-Şehir, Evet-Hayır, Kelime Avı, Sıcak- Soğuk, Sesli Harf Değiştirmece, Deve-Cüce, Masa Topu gibi oyunlardır.

Kuruluşlarda Düzenlenen E-Spor Turnuvaları

Çocuklarımızın kuruluşta daha iyi zaman geçirmeleri amacıyla dijital platformlar üzerinden keyifli etkinlikler yapılmıştır. Örneğin 13-18 yaş grubundaki erkek çocuklarımızın derslerini de aksatmayacak şekilde; **"PES 2020 Futbol Oyunu"** Turnuvası düzenlenmiştir.

COVID-19 Tedbirlerinde Çocuklarımız

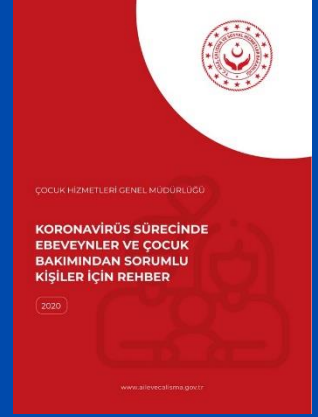

COVID-19 Rehberi

Genel Müdürlüğümüzce kuruluş ve aile odaklı hizmetlerden faydalandırılan çocuklarımızın koronavirüs salgınından korunması ve sağlıklı bir yaşam sürdürmelerini sağlamak amacıyla çeşitli etkinlikler yapılmış, "COVID-19 Rehber"i hazırlanmıştır. Ayrıca "Ebeveynler ve Çocukların Bakımından Sorumlu Kişiler İçin Rehber" hazırlanmıştır. Ayrıca kuruluşlarımızda buna yönelik çalışma ve etkinlikler yapılmıştır.

Rehbere şu adresten ulaşılabilir:

www.ailevecalisma.gov.tr/media/47720/koronavi-ru-su-ru-ndec-ocuklarin-desteklenmesi.pdf

Rehberler

Sosyal hizmet modellerinden yararlandırılan çocuklarımızın erken çocukluk dönemlerinden başlayarak yetişkinlik dönemine kadar geçen süreçte hayata hazırlanmaları, güçlü, kendi geleceklerini kendileri şekillendiren bireyler olarak yetişmeleri, yaşam becerilerinin desteklenmesi, bireysel özelliklerinin gözetilmesi ve her adımda onlarla hareket edilmesi Bakanlığımızın temel hizmet politikalarından biridir.

Gençlerimizin sosyal ve ekonomik açıdan kendi ayakları üzerinde durabilmeleri, bir meslek sahibi olabilmeleri, iş yaşamında kendilerini geliştirmeleri ve hayatlarını sağlıklı bir şekilde idame ettirebilmeleri önceliklendirilmektedir.

Bu doğrultuda gençlerimizin bağımsız hayata hazırlanması ve uyum sürecinde karşılaşılabilecekleri risklere karşı onların güçlendirilmesi için izleme, rehberlik ve destekleme çalışmaları yapılmaktadır.

Gençlerimize sağlıklı rehberlik yapılması amacıyla çalışanlarımıza ve gençlerimize yönelik iki rehber doküman hazırlanmıştır.

- Sosyal Hizmet Modellerinden Yararlanan Gençlere Yönelik Bağımsız Hayata Hazırlama Rehberi
- Sosyal Hizmet Modellerinden Yararlanan Gençlerin Bağımsız Hayata Hazırlanmasına Yönelik Personel Rehberi

Rehberlere aşağıdaki adresten ulaşılabilir:

<https://ailevecalisma.gov.tr/chgm/sayfalar/bakim-sonrasi-rehberlik-ve-izleme-hizmetleri/>

Sosyal Koruma Kalkanı

COVID-19 salgını tedbirleri kapsamında Bakanlığımız tarafından çeşitli sosyal ve ekonomik destek tedbirleri hayata geçirilmiştir.

Genel Müdürlüğümüzce sosyal hizmet modellerinden reşit olarak ayrılmış olup istihdam bekleyen, çeşitli nedenlerle istihdam edilememiş veya COVID-19 salgınından kaynaklanan nedenlerle bu dönemde ihtiyaç sahibi durumuna düşen gençlerimizin desteklenmesi amacıyla sosyal koruma çalışması hayata geçirilmiştir.

Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlükleri Bakım Sonrası Rehberlik ve İzleme Birimleri tarafından gençlerimize ulaşılarak ihtiyaç durumları tespit edilmiştir.

Söz konusu tespitlerden hareketle gençlerimiz sosyal ve ekonomik destek hizmeti ile sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakıfları tarafından sunulan yardım modellerinden yararlandırılmıştır.

Ayrıca gençlerimiz Kızılay, Özel Sektör İstihdam Teşviki, STK'lara yönlendirme vb. destek mekanizmaları ile desteklenmekte, yine şartları sağlamaları halinde işsizlik ödeneği, kısa çalışma ödeneği gibi desteklerden faydalanmaları için rehberlik yapılmaktadır.

Görüşme Yapılan Kişi	992
1000 TL'lik Destek	121
SED	194
SYDV	71
Kızılay	41
STK	115
İşsizlik Ödeneği	3
Kısa Çalışma Ödeneği	3
İŞKUR	4
Özel Sektör Teşviki	6

Çocuklarımızın Renkli Ramazan Etkinlikleri

Çocuk bakım kuruluşlarında koruma ve bakım altında bulunan ve salgın için alınan tedbirler kapsamında evden çıkmayan çocuklarımız, Ramazan ayı ile birlikte çocuklar manevi değerler ve geleneklerin canlı tutulması için pek çok etkinlik yaptı.

Evlerimizde çocukların çizim ve anlatımlarıyla Ramazan ayının anlam ve önemini içeren “**Ramazan Köşesi**” hazırlandı.

İl Müftülükleri tarafından görevlendirilen Değerler Eğitimi öğretmenleri tarafından online değerler eğitimine devam edildi.

Koruyucu Aile Hizmetimiz Ülke Modelleriyle Karşılaştırmalı Olarak Ele Alındı

Genel Müdürlüğümüz ve UNICEF ile yapılan programlar devam ediyor.

UNICEF'te danışman olarak görev yapan Hugh Salmon, tarafından yapılan sunumda, kısa ve acil koruyucu bakım sistemleri ile ilgili karşılaştırmalı literatür taraması anlatıldı.

Genel Müdürümüz Uzm. Dr. Orhan Koç'un da yer aldığı ve Zoom uygulaması üzerinden gerçekleştirilen sunuma en az 200 bağlantı üzerinden çok sayıda il idarecisi ile koruyucu aile ve evlat edinme birimlerindeki mesleki personel katıldı.

Çocuk Odaklı Yaklaşım sunumunda, hizmet modelinin uygulamasında izlenen planlama, çocuk odaklı eşleştirme, yerleştirme, biyolojik aile ile bağlantı kurma gibi süreçler vaka üzerinden değerlendirildi. Konu ekonomik yönleriyle de masaya yatırıldı. Kısa süreli ve uzmanlık gerektiren koruyucu aile bakımını desteklemek için gerekli iş gücü, kısa süreli koruyucu aile bakımının maliyeti ve finanse edilmesi bu çerçevede ele alındı.

Sunumda mülteci çocuklara yönelik koruyucu aile bakımı konusundaki çalışma ve ülke örneklerine de yer verildi.

Çocukların Dijital Risklerden Korunmasına Yönelik Eğitimler

Çocukların Dijital Risklerden Korunması Kapsamında Özel Kreş ve Gündüz Bakımevi Çalışanları ile Bu Kuruluşlardan Hizmet Alan Ailelere Eğitim verilmiştir.

0-6 yaş grubu çocukların bilişim teknolojileriyle uygun bir şekilde tanıştırılması ve çocukların dijital risklerden korunması önem arz etmektedir. Bu nedenle Cumhurbaşkanlığı İcraat Programı kapsamında 1 Ocak 2020 – 30 Haziran 2020 dönemi için hazırlanan ve Sayın Bakanımızın Oluruyla 43 eylemden oluşan Bakanlığımız II. 180 Günlük Eylem Planına "**Çocukların Dijital Risklerden Korunması Kapsamında Özel Kreş ve Gündüz Bakımevi Çalışanları ile Bu Kuruluşlardan Hizmet Alan Ailelere Eğitim Verilmesi**" faaliyeti eklenmiştir.

Bu kapsamda **Bilişim Teknolojileri ve İnternetin Bilinçli Kullanımı** konulu eğitim içeriği hazırlanmış olup Haziran ayı itibarıyla 81 ilde 4 bin 333 veli 4 bin 895 personel olmak üzere 9 bin 228 kişiye eğitim verilmiştir.

Eğitimlerin tüm personel ve velilere verilmesine yönelik çalışmalar devam etmektedir.

Eğitim içeriğinde;

- Medya kavramı ve yeni medya araçları,
- Çocuk ve dijital medya, Dijital çağda ebeveyn olmak,
- Bilişim teknolojilerinin çocuklar için fırsatları ve riskleri,
- Çocukları bilişim teknolojilerinin risklerinden korumak için aileler tarafından dikkat edilmesi gereken hususlar,
- Önerilen web ve ihbar adresleri, Dijital oyunlar için kullanılan sınıflandırma sistemi gibi konulara yer verilmiştir.

Uzaktan Eğitim Programı

İlk kez hayata geçirilen Uzaktan Eğitim Programı ile 2020 yılı Nisan ayı itibarıyla 7 eğitim programı gerçekleştirilmiştir.

Sosyal hizmet modellerinden yararlanan çocuklara yönelik sunulan hizmetlerde uygulama bütünlüğünün oluşturulması, birimlerimizde görev yapan idareci, meslek elemanı ve diğer personele yönelik çocuk koruma alanına ilişkin bilgi ve tecrübe paylaşımı sağlanması, uygulama kapasitesinin geliştirmesi ve alanda görev yapan personel ile fikir alışverişinde bulunulması amacıyla 2019 yılı içerisinde “Uzaktan Online Eğitim Programı” uygulamaya başlanmıştır.

Eğitim Konuları:

Eğitime Katılan Birim Sayısı:

Vaka Müdahale Süreçlerinde Dikkat Edilecek Hususlar <i>Suç duyurusu, soruşturma, kovuşturma, davaya müdahil olma, gizlilik kararı, yayın yasağı, erişimin engellenmesi, vasi-kayyum ataması, çocuğa özgü tedbirler vb.</i>	258
ABS ÇHGM Sistem Tanıtımı ve Veri Girişi	250
COVID-19 Tedbirleri ve Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri	225
Çocukların Akademik Başarısı, Lise ve Üniversite Tercihlerinde Rehberlik <i>2828 sayılı Kanununun Ek 1 inci Maddesi Kapsamında Gerçekleştirilen İstihdam Süreci Hakkında Bilgilendirme</i>	198
Korunma/Bakım Tedbiri Kararının Alınması/Uzatılması Süreci, Sosyal İncelemenin Önemi ve Komisyon Değerlendirme Sistemi	196
Yüksek Öğrenime Devam Eden Gençlerimize Sunulan Hizmetler	180
Çocuklara Sunulan Bakım Sonrası Rehberlik Hizmetleri	172
Koruyucu Aile ve Evlat Edindirme Hizmetleri	81

Değerler Eğitimi Temalı Gençlik Kampları

Çocuk bakım kuruluşlarında kalan çocuklarımız ile Mersin Maliye Gençlik Kamp ve Manisa Şehzadeler Gençlik Kamp Merkezinde "Değerler Eğitimi ve Sosyal Aktivite" içerikli gençlik kampları programları düzenlenmiştir.

Kamp programları Diyanet İşleri Başkanlığınca görevlendirilen eğitici personel ile Gençlik ve Spor Bakanlığınca görevlendirilen gençlik liderleri tarafından gerçekleştirilmiştir.

Değerler Eğitimi programı kapsamında eğitici hocalar eşliğinde, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi konularında, musiki, mahremiyet ve değerlere ilişkin çeşitli ders programları ve etkinlikler ile el sanatları, masa tenisi, halk oyunları, sokak oyunları, yarışmalar, matrak ve basketbol etkinlikleri yapılmıştır.

Kamplara 13-18 yaş grubu kız ve erkek çocuklarımız ayrı ayrı kamplarda katılmışlardır. Kız çocuklarımız için düzenlenen kamplar 23-27 Ocak 2020 tarihleri arasında Mersin Maliye Gençlik Kampında yapılmıştır.

Erkek çocuklarımız için ise 15-19 Ocak 2020 tarihleri arasında Manisa Şehzadeler Gençlik Kamp Merkezinde düzenlenmiştir. Kamplara dönemler halinde çeşitli illerimizden (Afyonkarahisar, Aydın, Balıkesir, Eskişehir, Manisa ve Kütahya) **71 erkek ve 161 kız çocuk olmak üzere toplam 232 çocuğumuz** faydalandırılmıştır.

Çocuk Hakları Komiteleri

Çalışmaları

Çocuk Hakları İl Çocuk Komiteleri Genel Müdürlüğümüz koordinatörlüğünde **81 ilde** faaliyetlerini sürdürmektedirler. Komitelere katılım bütünüyle gönüllülük esasına dayanmakta olup her çocuk üye olabilmektedir.

İl Çocuk Hakları Komiteleri gerçekleştirmiş olduğu faaliyetlerle çocukların; aile, toplum ve kamusal yaşama katılımları için fırsatlar yaratarak, çocuk haklarına ilişkin bilinç ve duyarlılığı geliştirmeye ve çocukların her kademedeki karar alma süreçlerine katılmalarına yönelik olanaklar sağlamaktadır.

Komiteler bünyesinde çeşitli eğitimler, farkındalık çalışmaları, seminer, forum, toplantı, kültürel, sosyal ve sportif etkinlikler, önemli gün kutlamaları (23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 11 Ekim Dünya Kız Çocukları Günü, Dünya Çocuk Günü), ödüllü yarışmalar, tanıtım standları, yazılı ve görsel materyaller hazırlama, çalıştaylar, ziyaretler (il, ilçe, köy, bürokrasi ve STK'lar), ramazan etkinlikleri, sosyal sorumluluk projeleri (fidan dikimi, sokak hayvanlarına yönelik etkinlikler, engelli ve yaşlılara yönelik ziyaretler), sergi, tiyatro vb. etkinlikler gerek yerel gerekse ulusal düzeyde gerçekleştirilmektedir.

Etkinlikler

Çocuk Hakları Komitelerinin Başarı Öyküleri

Amasya Çocuk Hakları Komitesi tarafından robotik kodlama tematik alanında hazırlanan **Cnc Pen Plotter** adlı proje **TÜBİTAK 2020 Yılı Ortaokul Öğrenciler Araştırma Projeler Yarışmasına** katılmaya hak kazanmıştır.

COVID-19 salgını sebebiyle çocukların evde kalmalarını desteklemek ve evde kaldıkları süreci verimli geçirmelerini sağlamak adına, Adana Çocuk Hakları Komitesindeki çocuklarımıza, Okul Destek Projesi kapsamındaki çocuklarımıza ve kuruluşlarımızda kalan çocuklarımıza **"Zeka ve Akıl Oyunları Seti"** ve hikaye kitapları dağıtıldı.

Erzurum Atatürk Çocuk Evleri Sitesinde kalan gençlerimizin yapmış oldukları **siperlik maskeler** başta Bölge Eğitim Araştırma Hastanesi, Palandöken Devlet Hastanesi, SGK İl Müdürlüğü ve Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğüne bağlı **14 kuruluşa dağıtımları** yapıldı.

Kırklareli Çocuk Hakları İl Komitesi 12 Haziran Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü kapsamında Panel düzenlemiştir.

KIRKLARELİ ÇOCUK HAKLARI İL KOMİTESİ

PANEL

Korkmaz SURAL
Beyrut

Çiçek Hayat KAPISIZ
Kocaeli

Hande Nur AKIN
Pskolog

12 Haziran
Dünya Çocuk İşçiliği ile Mücadele Günü

Emrullah Can YAVUZ
Çocuk Gelişimi

Ali ÖZHAN
Kocaeli

Esra BOYBEYİ
Kocaeli

Tarih: 12 Haziran 2020 Cuma
Saat: 15:30

Panel SEYFE kapsamında ücretsiz olarak gerçekleştirilecektir.
Not: Panelde katılmak isteyenler için başvuru bilgileri kurumları rica olunur.

ÇOCUK HİZMETLERİ **GENEL MÜDÜRLÜĞÜ**
www.ailevecalisma.gov.tr